

Kirjallinen asiantuntijalausunto Valtiovarainvaliokunnalle

## **Asia: HE 154/2022 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023**

Kiitän mahdollisuudesta lausua valtion talousarvioesityksestä 2023. Lausunto käsittelee talousarvioesitystä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kohdennettujen määrärahojen näkökulmasta. Lausunto tarkastelee sekä vuoden 2023 talousarvioesitystä että nykyisen hallituskauden kokonaisuutta. Lausuntoa varten on pyydetty tietoja eri ministeriöiden ja laitosten virkahenkilöiltä.

- Sukupuolten tasa-arvon edistämisen pysyvistä määrärahoista ja hankerahoituksesta sekä niiden muutoksista tarvitaan systemaattisempaa tietoa päätöksenteon tueksi.
- Sukupuolten tasa-arvon pitkäjänteinen edistäminen vaatii pysyviä resursseja. Naisjärjestöjen valtionavustukset ja naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen työn rahoitus on myös tällä hallituskaudella ollut riippuvainen eduskunnan tekemistä lisäyksistä.
- Talousarvioesityksessä 2023 turvakodeille ja Nollalinjalle osoitetut määrärahat eivät riitä nykyisen palvelutason turvaamiseen. Määrärahoja on tärkeä korottaa.
- Hallituskaudella on osoitettu lisää resursseja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen, yhtäältä valtionhallinnossa tehtävälle tasa-arvotyölle, toisaalta tasa-arvoa tukeville uudistuksille. Kehittämiskohteita on kuitenkin yhä.
- Hallituksen tasa-arvo-ohjelmilla, toisin kuin naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelmalla ja samapalkkaohjelmalla ei ole ollut käytössä toimenpidemäärärahoja. Ensi hallituskaudella tulee harkita tulisiko myös tasa-arvo-ohjelmalle osoittaa toimenpideresursseja.
- On tärkeää, ettei tasa-arvon edistämisen pysyväluonteisissa määrärahoja vähennetä seuraavalla hallituskaudella.

### **1 Tasa-arvotyön ja sukupuolten tasa-arvon edistämisen määrärahojen kartoittaminen ja pysyvyys**

Sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kohdennettujen määrärahojen tason ja sen muutosten arviointi on tällä hetkellä vaikeaa. Sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyviä tehtäviä ja toimintoja on sijoitettu eri ministeriöihin, tasa-arvoa edistetään useilla toimintaohjelmilla, ja hankkeita toteutetaan eri ministeriöissä ja virastoissa. Hallituksen tasa-arvopolitiikkaa koordinoivalla Tasa-arvoyksiköllä

ei ole resursseja seurata tasa-arvon edistämisen rahoitusta. Talousarvioesityskään ei nykymuodossaan tuo sukupuolten tasa-arvon edistämisen määrärahoja esiin. Vain osa tasa-arvon edistämiseen liittyvistä määrärahoista näkyy momenttien erittelyissä tai ministeriöiden talousarvioesitysten yleisperusteluiden sukupuolten tasa-arvoon liittyvissä kirjauksissa.

**Suositus: Tasa-arvon edistämisen pysyvistä määrärahoista ja niiden muutoksista, sekä hallitusten tasa-arvotoimien rahoituksesta tarvitaan selkeämpää tietoa.**

Tasa-arvon pitkäjänteinen edistäminen vaatii pysyviä resursseja. Tasa-arvon edistämisen on kuitenkin tälläkin hallituskaudella ollut riippuvainen eduskunnan tekemistä määrärahalisäyksistä (ks. Taulukko 1). Eduskunta on jatkanut lisäresurssien osoittamista naisjärjestöjen valtionapuun. Eduskunta on lisäksi lisännyt sukupuolistuneen väkivallan vastaisen työn resursseja. Se on osoittanut määrärahoja Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnalle (NAPE), Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon, järjestöjen naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen työhön, silpomisen ehkäisyn toimintaohjelman edistämiseen, turvakotipalveluihin sekä lähisuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan uhrien auttavan puhelimen Nollalinjan toimintaan.

**Suositus: Hallituksen on nostettava määrärahoja tarvetta vastaavalle tasolle ja mahdollistettava viranomaisten ja järjestöjen suunnitelmallinen, pitkäkestoinen työ. On tärkeää, että eduskunta jatkaa määrärahatarpeiden tarkkailua ja lisämäärärahojen osoittamista.**

*Taulukko 1: Eduskunnan tekemiä lisäyksiä tasa-arvon edistämiseen nykyisellä hallituskaudella*

| Kohde ja momentti                                                   | Lisätty määräraha | Talousarvio |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------|
| Naisjärjestöjen valtionapu (29.10.51)                               | 400 000 €         | 2020-2022   |
| NAPE-toimikunta (33.03.04)                                          | 300 000 €         | 2020        |
| Istanbulin sopimuksen toimenpano (33.03.04)                         | 300 000 €         | 2021        |
| Järjestöjen naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen työ (25.01.50) | 300 000 €         | 2021        |
| Silpomisen ehkäisyn toimintaohjelman edistäminen (33.03.04)         | 100 000 €         | 2021        |
| Turvakotipalvelut (33.60.52)                                        | 1 000 000 €       | 2021        |
| Nollalinjan toiminta (25.01.50)                                     | 70 000 €          | 2022        |

## **2 Tasa-arvotyön ja sukupuolten tasa-arvon edistämisen määrärahat vuoden 2023 talousarvioesityksessä**

**Nollalinjan** määräraha supistuu, kun hallituksen ja eduskunnan vuonna 2022 tekemä kertaluonteinen 70 000 euron lisäys poistettiin (momentti 25.01.50). Chat-palvelu vaatii yhden henkilön koko työpanoksen, ja 70 000 euroa mahdollisti yhden uuden päivystäjän palkkaamisen. THL:n mukaan määrärahan supistaminen tarkoittaisi joko chat-palvelun lakkauttamista tai puheluiden vastausprosentin laskua. Chat-palvelu on erittäin matalan kynnyksen palvelu, joka lisää saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Se tulee huomioida pysyvällä määrarahakorotuksella

**Turvakodeille** esitetty määräraha ei riitä nykyisen palvelutason turvaamiseen. Määräraha pysyy vuoden 2022 tasolla 24,55 miljoonassa eurossa (momentti 33.60.52). THL:n mukaan nykytason ylläpitäminen vaatisi noin 26,6 miljoonaa euroa vuonna 2023. Hallitus asetti tavoitteekseen 250 turvakotipaikkaa. Tällä hetkellä paikkoja on 228.

**Suositus: Eduskunnan on turvattava Nollalinjan ja turvakotien palveluiden jatkuvuus vuonna 2023. Suomi on sitoutunut Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon, eikä jo muutenkin riittämätöntä palvelutasoa tule heikentää.**

Vuoden 2023 talousarvioesitys sisältää myös muutamia hallitusohjelmaan ja hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan liittyvien tasa-arvotoimenpiteiden toimeenpanoon liittyviä menolisäyksiä. Hallitusohjelman mukainen tasa-arvosuunnitteluvaihtoehtoon ulottaminen varhaiskasvatukseen huomioidaan 45 000 korotuksena tasa-arvovaltuutetun määrärahoissa (momentti 25.01.03) sekä 376 000 euron lisäyksenä kuntien valtionosuuksiin (sis. yhdenvertaisuussuunnittelun, momentti 28.90.30). Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus on yksi hallituksen merkittävimmistä tasa-arvotoimista. Sen toteutukseen osoitetaan yhteensä 2,7 miljoonaa euroa useilla momenteilla oikeusministeriön ja sisäministeriön hallinnonaloilla. Lähestymiskiellon tehostamisen toimeenpanoon osoitetaan yhteensä 750 000 euroa eri momenteilla. Lisäksi SERI-keskusten satelliittikeskusten perustamisen arviointiin kohdennetaan 200 000 euron lisämääräraha (momentti 33.03.03).

**Suositus: Arvioidaan, tuetaanko toimenpiteiden toteuttamisesta riittävin resurssein.**

Lukuun ottamatta pientä, uusista velvoitteista johtuvaa lisäystä tasa-arvovaltuutetun resursseihin, ei valtiollisen tasa-arvotyön resursseihin esitetä muutoksia vuodelle 2023. Lisäyksiä ei juuri ole tällä hallituskaudella tehty (ks. seuraava osio), vaikka tasa-arvoviranomaisten resurssien riittävyys on pitkäaikainen ongelma. Kuilu tasa-arvovaltuutetun resurssien ja lakisääteisten tehtävien välillä on merkittävä<sup>1</sup>. Tasa-arvoasiain neuvottelukunnalle ei ole osoitettu viestintään painottuvaa virkaa, vaikka viestinnällä on merkittävä rooli neuvottelukunnan työssä<sup>2</sup>. Hallituksen tasa-arvopolitiikkaa koordinoiva tasa-arvoyksikkö ei pysty nykyisillä resursseilla tehokkaasti kehittämään ja seuraamaan sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista, ja vuonna 2023 myös uuden tasa-arvo-ohjelman valmistelu vaatii resursseja, mikäli ohjelman vaikuttavuutta ja toimivuutta halutaan parantaa.

**Suositus: Osoitetaan lisää henkilöresursseja tasa-arvovaltuutetulle velvoitteiden ja resurssien välisen kuilunkattamiseen, TANE:lle viestintään liittyvän virkaan sekä tasa-arvoyksikölle sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen ja seuraavan hallituksen tasa-arvo-ohjelman valmisteluun.**

---

<sup>1</sup> Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2022, s. 39,  
[https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kertomus/Documents/K\\_1+2022.pdf](https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kertomus/Documents/K_1+2022.pdf)

<sup>2</sup> TANE:n lausunto työ- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2023 talousarviosta,  
[https://tane.fi/documents/31741422/109320857/Tasa-arvoasiain%20neuvottelukunnan%20lausunto%20valtion%20talousarvioesityksestä%202023%20\(29.9.2022\)](https://tane.fi/documents/31741422/109320857/Tasa-arvoasiain%20neuvottelukunnan%20lausunto%20valtion%20talousarvioesityksestä%202023%20(29.9.2022))

### 3 Tasa-arvotyön ja sukupuolten tasa-arvon edistämisen määrärahat Rinteen/Marinin hallituksen kaudella

Sukupuolten tasa-arvo on ollut nykyiselle hallitukselle näkyvä teema ja arvo. Sitoutumista tasa-arvon edistämiseen mitataan myös resurssien kautta. **Rinteen/Marinin hallitus on osoittaneet sukupuolten tasa-arvon edistämiseen selvästi enemmän resursseja kuin edellinen hallitus.** Yhtäältä se on lisännyt tasa-arvotyön ja tasa-arvopolitiikan resursseja, toisaalta se on tehnyt resursseja vaativia sukupuolten tasa-arvoa edistäviä uudistuksia ja tehnyt investointeja sukupuolten tasa-arvolle tärkeisiin hoivapalveluihin ja sosiaaliseen infrastruktuuriin.

**On tärkeää, ettei tällä hallituskaudella kasvatettuja tasa-arvon edistämisen pysyväluonteisia määrärahoja vähennetä seuraavalla hallituskaudella.** Määrärahat ovat pieniä, eikä niiden leikkaamisella aiheuteta merkittäviä säästöjä. Sen sijaan ne ovat oleellisia kansallisten ja kansainvälisten tasa-arvo- ja ihmisoikeusvelvoitteiden toteuttamiseen ja yhteiskunnan ja talouden toiminnalle.

#### 3.1 Tasa-arvotyön ja tasa-arvopolitiikan resurssit

Resurssien puute on ministeriöissä ja virastoissa tehtävän ja muun valtion budjetista rahoitettavan tasa-arvotyön ja -politiikan pitkäaikainen ongelma. **Hallituksen tekemät määrärahalisäykset tasa-arvotyöhön ja tasa-arvopolitiikkaan ovat olleet hyödyllisiä ja tärkeitä, mutta resursseissa on yhä kehitettävää.** Merkittävä osa nykyhallituksen määrärahalisäyksistä tasa-arvotyöhön on kohdistunut naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaan. Tämä on perustelua, koska naisiin kohdistuva väkivalta on yksi Suomen keskeisimmistä tasa-arvo- ja ihmisoikeusongelmista ja koska Suomi on sitoutunut Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon. Hallituskauden uusia määrärahoja ja määrärahalisäyksiä sekä tietoja niiden käytöstä ja riittävydestä on koottu lausunnon lopussa olevaan taulukkoon 2.

Hallituskauden aikana on luotu uusia tasa-arvon edistämistä tukevia tehtäviä ja toimintoja. Tämä on lisännyt tasa-arvon edistämiseen käytettyjä henkilötyövuosia valtionhallinnossa ja mahdollistanut suunnitelmallisen työn. Uusia tehtäviä ovat OM:ään sijoitettu ihmiskaupan vastainen koordinaattori (150 000 €), yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistoon sijoitettu naisiin kohdistuvan väkivallan raportoija (200 000 €), ja THL:ssä toimiva kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen työn koordinaattori (100 000 €). Lisäksi pitkään ilman resursseja toimineelle NAPE-toimikunnalle osoitettiin viimein pysyväluonteinen rahoitus (150 000 €), mikä mahdollisti pääsihteerin palkkaamisen. **Uusien toimintojen resurssien pysyvyys on varmistettava, ja resurssien riittävyys arvioitava ensi hallituskaudella.**

Sen sijaan tasa-arvoviranomaisten henkilöstö- ja toiminta määrärahoja ei ole juuri ole nostettu. Määrärahat ovat pieniä esimerkiksi verrattuna Ruotsiin, eivätkä riitä tehtävien toteuttamiseen. Ainoastaan *Tasa-arvovaltuutetun* arvioidut määrärahat ovat hallituskauden aikana lisääntyneet, talousarvioiden perusteella noin 970 000 eurosta 1 095 000 euroon. Tasa-arvovaltuutetulle on luvattu kohdentaa yksi uusi vuoden 2022 aikana, lisäksi määrärahoja lisätään vuodelle 2023 uusien

tehtävien vuoksi (varhaiskasvatuksen tasa-arvosuunnittelun valvonta). Kuilu tasa-arvovaltuutetun lakisääteisten tehtävien ja resurssien välillä on yhä merkittävä<sup>3</sup>. Sen sijaan sosiaali- ja terveysministeriöön sijoitetun hallituksen tasa-arvopolitiikkaa koordinoivan *tasa-arvoyksikön* henkilöstö- ja toimintaresurssit ovat pysyneet suurin piirtein samalla tasolla. Henkilöstöresurssit ovat tiukat, esimerkiksi sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista ei pystytä koordinoimaan, seuraamaan, tukemaan ja kehittämään täysipainoisesti olemassa olevin resurssein.

Myös Tasa-arvoasioiden neuvottelukunnan sekä THL:ään sijoitetun *tasa-arvon tietopalvelun* määrärahat ovat pysyneet ennallaan. Tasa-arvoasioiden neuvottelukunnalle ei ole osoitettu viestintään painottuvaa virkaa, vaikka neuvottelukunnan tehtävä vaatii vahvaa viestintäosaamista<sup>4</sup>. Tasa-arvon tietopalvelun määrärahat kattavat noin kaksi henkilötyövuotta ja hieman toimintamäärärahaa, mutta lisäksi hankerahoitus ja laajempi yhdenvertaisuus- ja sukupuolten tasa-arvo –tiimi tukevat tietopalvelun työtä. Tasa-arvotyötä tehdään myös *ministeriötasolla*. Vain yhdessä ministeriössä on hallituskauden ajaksi tasa-arvotyöhön osoitettu henkilötyövuosia. Muissa työtä tehdään muiden töiden ohella ja aikaa tähän työhön voi olla todella vähän. **On tärkeää, että tasa-arvoviranomaisten resurssien riittävyyttä arvioidaan ja resursseja jatkossa parannetaan.**

Myös sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyville ohjelmille on osoitettu määrärahoja. Tasa-arvon edistämisen toimintaohjelmia on tärkeä tukea toimenpiteisiin ja koordinaatioon kohdennetuin resurssein. Ohjelmien vaikuttavuus paranee ja poikkihallinnollinen yhteistyö vahvistuu, kun toiminta- ja koordinaatioresursseja ei tarvitse löytää ministeriöiden kehysten sisältä. *Naisiin kohdistuvan väkivallan toimintaohjelmalle*<sup>5</sup> on osoitettu vuosittainen 400 000 euron määräraha, ja *naisten ja tyttöjen silpomisen estämisen toimintaohjelmaa*<sup>6</sup> on rahoitettu 46 000 eurolla vuodessa. Sen sijaan hallitus ei ole tukenut *Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelmaa*<sup>7</sup> erillisellä määrärahalla. **Näiden tasa-arvon edistämiseen liittyvien ohjelmien toimeenpano ja seuranta edellyttävät myös jatkossa riittäviä resursseja.**

Hallitus osoitti *samapalkkaisuusohjelman*<sup>8</sup> ja *hallituksen tasa-arvo-ohjelman*<sup>9</sup> toimeenpanoon 500 000 euroa vuositasolla. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun hallituksen tasa-arvo-ohjelmalle osoitettiin resursseja, ja samapalkkaohjelman resurssit kasvoivat verrattuna edelliseen hallituskauteen. Määrärahalla samapalkkaohjelmalle pystyttiin palkkaamaan koordinaattori ja toteuttamaan hankkeita. Hallituksen tasa-arvopolitiikan keskeisintä työkalua eli tasa-arvo-ohjelmaa

<sup>3</sup> Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2022, s. 39, [https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kertomus/Documents/K\\_1+2022.pdf](https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kertomus/Documents/K_1+2022.pdf)

<sup>4</sup> TANE:n lausunto työ- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2023 talousarviosta, [https://tane.fi/documents/31741422/109320857/Tasa-arvoasiain%20neuvottelukunnan%20lausunto%20valtion%20talousarvioesityksestä%202023%20\(29.9.2022\)](https://tane.fi/documents/31741422/109320857/Tasa-arvoasiain%20neuvottelukunnan%20lausunto%20valtion%20talousarvioesityksestä%202023%20(29.9.2022))

<sup>5</sup> Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma vuosille 2020–2023, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162499>

<sup>6</sup> Naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma, [https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162904/STM\\_2021\\_16\\_J.pdf](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162904/STM_2021_16_J.pdf)

<sup>7</sup> Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelma vuosille 2022–2025, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163902>

<sup>8</sup> Samapalkkaisuusohjelma 2020–2023, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162623>

<sup>9</sup> Suomi tasa-arvon kärkimaaksi. Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2020–2023, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162588>

toimeenpantiin kuitenkin yhä lähinnä virkатыönä. Kuten ennenkin, toimenpiteet rahoitettiin niistä vastaavien ministeriöiden kehysten sisältä. Toimenpiderahoituksen puuttuminen on johtanut siihen, että tasa-arvo-ohjelmien määrärahoja vaatineet toimenpiteet ovat yleensä jo sisällyneet hallitusohjelmaan. **Seuraavalla hallituskaudella tulee pohtia, tulisiko myös tasa-arvo-ohjelmalle osoittaa toimenpiderahoitusta. Tämä voisi edistää etenkin poikkihallinnollisten toimenpiteiden toteuttamista.**

Väkivallan uhrien palveluita on parannettu hallituskaudella. Turvakotien määrärahoja on lisätty viidellä miljoonalla eurolla 24,55 miljoonaan euroon. Nollalinjan chat-palvelun avaamista on tuettu pienellä pysyvällä määrärahalla (26 000 €) sekä kertaluonteisesti. **Sekä turvakotien että Nollalinjan määräraha vuodelle 2023 on kuitenkin riittämätön nykyisten palveluiden turvaamiseen.**

### 3.2 Sukupuolten tasa-arvon edistämistä tukevat uudistukset ja niiden resurssit

Hallitus on myös toteuttanut useita tasa-arvon edistämiseen liittyviä uudistuksia, joihin on liittynyt menolisäyksiä. Näistä tärkein on perhevapaa-uudistus, jonka keskeinen tavoite oli hoivavastuun tasaisempi jakaminen vanhempien kesken. Sukupuolten tasa-arvolle tärkeään hoivaan ja sosiaaliseen infrastruktuuriin liittyviä uudistuksia ovat myös subjektiivisen päivähoito-oikeuden palauttaminen, ryhmäkokojen pienentäminen varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu, maksuton toinen aste sekä hoitajamitoituksen nostaminen. Myös maksuttoman ehkäisyn kokeilu on esimerkki sukupuolten tasa-arvoa edistävästä, määrärahoja vaativasta toimenpiteestä.

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen ei kuitenkaan ollut merkittävässä osassa hallituksen koronaan liittyvissä tuki- ja elvytystoimissa. Vain 2,6 prosenttia hallituksen koronaan liittyvistä määrärahoista liittyi suoraan sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Lisäksi koronaan liittyvissä tukitoimissa keskeisessä roolissa olleet yritysten koronatuett eivät jakautuneet sukupuolinäkökulmasta tasapainoisesti. Esimerkiksi Business Finlandin kautta jaetuista yli miljardin euron tuista vain 11 prosenttia kohdentui naisennemistöisille aloille. Koronakriisi koetteli kuitenkin erityisesti naisennemistöisiä aloja sekä naisryttäjiä.

*Taulukko 2: Rinteen/Marinin hallituksen tekemiä parannuksia tasa-arvotyön määrärahoihin<sup>10</sup>*

| Tarkoitus                                                                | Määräraha                | Käyttö/riittävyys                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valtioneuvoston yhteinen ihmiskaupan vastainen koordinaattori (25.01.01) | Uusi määräraha 150 000 € | Koordinaattori on sijoitettu OM:n, tehtävään on palkattu Venla Roth.                                                                                                                     |
| Naisiin kohdistuvan väkivallan raportoin tehtävä (25.01.03)              | Uusi määräraha 200 000 € | Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävä naisiin kohdistuvan väkivallan raportoina käynnistyi 2022. Tehtävässä korostuu tietoon ja tutkimukseen perustuva lähestymistapa ja verkostoyhteistyö. |

<sup>10</sup> Lista ei välttämättä ole täysin kattava.

|                                                                                             |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                             |                             | Ensimmäisen toimintavuoden aikana raportoitajan tehtävässä on keskitytty sidosryhmäyhteistyön rakentamiseen muun muassa tutkijayhteisöön ja järjestötoiminnan kenttään. Tehtävään varattu määräraha on varsin pieni, ja mahdollistaa 1-2 henkilön kokoaikaisen työskentelyn. On tärkeää, että raportoitajan esiin nostamat tiedolliset katvealueet huomioidaan esimerkiksi tutkimusmäärärahojen, kuten VN-TEAS rahoituksen kohdentamisessa. Määrärahan riittävyyttä on tärkeää arvioida seuraavalla hallituskaudella.                                                                                                                                                                                                                      |
| Tasa-arvovaltuutetun määrärahat (25.01.03)                                                  | Kokonaislisäys<br>125 000 € | Hallituskauden aikana tasa-arvovaltuutetulle osoitettuja resursseja on nostettu 125 000 eurolla 1 095 000 euroon, osin lisääntyneiden velvollisuuksien vuoksi (tasa-arvosuunnittelun laajentuminen varhaiskasvatukseen)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta (NAPE) (33.03.04)    | Uusi määräraha<br>150 000 € | Istanbulin sopimukseen liittyvien toimenpiteiden seurannasta ja arvioinnista vastaava NAPE toimikunta toimi pitkään ilman pysyvää rahoitusta. Eduskunta osoitti määrärahoja sen toimintaan vuonna 2020, ja hallitus osoitti sille pysyväluonteisen määrärahan vuoden 2021 talousarviossa kun toimikunnan nykyinen toimikausi alkoi. Määräraha on mahdollistanut pääsihteerin palkkaamisen ja toimintamäärärahan. Määräraha ei kuitenkaan mahdollista Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelman (2022–2025) toimeenpanoa erillishankkein, tai toiminnan laajentamista eri hallinnonaloille.                                                                                                                                             |
| Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma (25.01.01)                                   | Uusi määräraha<br>400 000 € | Vuosittaisella määrärahalla on edistetty toimintaohjelmaan kirjattuja hankkeita. Osa rahasta on jaettu avustuksina järjestöille. Hankkeet ovat edenneet hyvin. Määräraha on edesauttanut naisiin kohdistuvan väkivallan suunnitelmallisen torjuntaan liittyvää työtä. Ohjelman rahoittamista on tärkeä jatkaa myös tulevilla hallituskaudella, nykyisen ohjelman päätyttyä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ehkäisyn toimintaohjelman toimeenpano (33.03.04) | Uusi määräraha<br>46 000 €  | Silpomisen ehkäisyn toimintaohjelma laadittiin vuonna 2019 ja sitä koordinoidaan THL:stä. Määräraha kattaa 0,5 henkilötyövuotta. Lisäksi toimeenpanoa on rahoitettu eduskunnan vuoden 2021 talousarviossa osoittamalla 100 000 euron kertaluonteisella lisämäärärahalla. Määrärahan avulla on tuotettu muun muassa uusi kunniaan liittyvää väkivaltaa ja sukuelinten silpomista käsittelevä opintomoduuli, tehty materiaalia ammattilaisille, koulutettu ammattilaisia, ja osallistuttu pohjoismaiseen yhteistyöhön. Ensi vuonna silpomisen vastaisesta toimintaohjelmasta tehdään väliarviointi ja pyritään lisäämään yhteisöjen kanssa tehtävää yhteistyötä ja kehittämään edelleen silpomisen läpikäyneiden tyttöjen ja naisten hoitoa. |
| Kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen työn koordinaattori (33.03.04)                      | Uusi määräraha<br>100 000 € | Määrärahan turvin on kunniaan liittyvän väkivallan vastaisen työn sekä edistetty silpomisen ehkäisyn toimintaohjelman jalkauttamista (ks. yllä)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Samapalkkaohjelma ja tasa-arvo-ohjelma (33.01.01)                                           | Uusi määräraha<br>500 000 € | Suurin osa määrärahasta on kohdennettu samapalkkaohjelmalle, jonka resurssit kasvoivat verrattuna edelliseen hallituskauteen. Määrärahalla on toteutettu samapalkkaohjelman kehittämishankkeita (esim. työehtosopimusten sukupuolivaikutusten arviointi) sekä palkattu samapalkkaohjelmalle koordinaattori. Lisäksi määrärahasta on rahoitettu tasa-arvo-ohjelman koordinaatiota ja seurantaa. Tasa-arvo-ohjelmaa on tehty lähinnä virkatyönä, eikä toimenpiteisiin ole kohdennettu rahoitusta, mutta seurantajärjestelmää on pystytty määrärahan turvin kehittämään.                                                                                                                                                                      |

|                                       |                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Turvakotien määrärahat (33.60.52)     | Kokonaislisäys 5 milj. €                 | Hallituskauden aikana turvakotien määrärahoja nostettiin viidellä miljoonalla eurolla 24,55 miljoonaan euroon. Hallituksen tavoitteena nostaa turvakotipaikkojen määrä 205:sta 250:een. Tällä hetkellä turvakotipaikkoja on 228. Vuodelle 2023 budjetoitu määräraha ei kata edes nykyistä palvelutasoa, mutta mikäli rahoitustarve ensi vuodelle turvataan, voi paikkamäärä vielä nousta. Paikkojen määrä ja turvakotien rahoitus ei vielä tällä hetkellä kata todellista tarvetta eikä Istanbulin sopimuksen vaatimuksia. Rahoituksen ja turvakotipaikkojen määrän kasvattamista on jatkettava seuraavalla hallituskaudella. |
| Nollalinja (33.03.04)                 | Lisäys 26 000 €, kertaluoteinen 75 000 € | Nollalinjalle osoitettiin vuonna 26 000 € lisämääräraha chat-palvelun käyttöönottoon, lisäksi hallitus osoitti vuodelle 2021 75 000 euron kertaluonteisen määrärahan. Chat-palvelu aloitti pilottina 1.4.2021 ja on vuoden 2022 osalta ollut mukana kokonaisbudjetissa eduskunnan tekemän määrärahalisäyksen ansiosta. 26 000 euroa ei riitä chat-palvelun pyörittämiseen, koska se vaatii yhden henkilön kokoaikaisen työpanoksen. Erittäin matalan kynnyksen chat-toiminnalle on tärkeää kohdentaa pysyvä rahoitus.                                                                                                         |
| Naisjärjestöjen valtionapu (29.10.51) | Lisäys 200 000 €                         | Hallituskauden alussa naisjärjestöjen valtionapu nostettiin 318 000 eurosta 518 000 euroon. Tämä ei riitä rahoitustarpeen kattamiseen. Eduskunta on vuosittain nostanut määrärahan 918 000 euroon. Pysyvän rahoituksen määrää on syytä tarkastella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |